

RUODA

Laikraštis žemaitišks Nr. 5. Leidėnīs namuokams

Žemaitėjė turies sava himna

Po beveik 27 metu gīvavėma Žemaitiu Kultūras Draugėjė nusprėndi, ka Žemaitijė rek turieti sava himna. Belėikt tik apgailestauti ka tam prireiki tėik daug čiesa, bet kap sakuoma „geriau vėliau, negu nikūmet“. Redakcėjė pažad himna tema pagvildenti plačiau tada, kada uns būs patvėrtėnts.

Dabā kvėitam aktīvė dalīvauti kuront žuodius i muzika, i spausdinam himna konkursa nuostatus:

ŽEMAITĖJĖS HIMNA KONKURSA NUOSTATĀ:

1. Tikslā i siekė: populiarinti gimtuoji žemi – Žemaitėjė.

2. Konkursa organizatuorė: Žemaitiu kultūras draugėjė.

3. Konkursa dalīvė: konkurse gal dalīvauti žemaitiu kilmies poetā i muzikā, neribuojunt anū omžiaus i išsilavinima.

4. Konkursa etapā i sālīgas:

I etapas - iki 2015 m. groudī 25 d. konkursū poetā pateik būsima himna teksta;

II etapas - 2016 m. sausī 15 d. išrenkams i viešā paskelbams himna teksta autuorius;

III etapas - iki 2016 m. gegužīs 15 d. konkursū muzikas kūrīejė pateik irašīta himna (su minimaliu akomponimentu CD formate) i natas;

IV etapas - iki 2016 m. birželi 1 d. išrenkams i viešā paskelbams himna muzikas autuorius;

V etapas - 2016 m. lėipas mėn. Pasauli žemaitiu atidarīma švėntie i Durbės mūši paminkla atidengima metu gīvā atlėiktams Žemaitėjės himnas.

5. Konkursa nugalietuoju īvertinims Žemaitėjės himna nugaliejusīms autoriams skiramas premijis:

teksta autuoriū – 400 eur, muzikas autuoriū – 500 eur. I speciali mecenata īsteigta statūlieli.

6. Informacėjė api Žemaitėjės himna sukūrėma skelbama internetinie svetainie - www.zkd.lt, facebooke – **Žemaičių kultūros draugija**.

7. Konkursū parengti kūrīnė pateikami el. p. zemaitija@gmail.com i adresu: **Parko g. 5, Degaičiai, Telšiai r.**

Kuožna dėina po žemaitėška pasaka

Bendruojont su šeimuom katruos tor mažū vakū, pastebiejuom ka mamas skundās, ka vakus sunkė pralaužti rokoutėis žemaitiškā. Nepaisont tuo, ka abudu tievā tarpu sāvīs i su vaku rokounās žemaitiškā, vaks atsaka i bendraun tik bendrėnė lietuviu kalba.

Preižasčiū tokiam reiškiniū galem rasti pakanamā nemažā. Visū pėrma, ne visūse darželiūse pātis auklietuojis muok i skatėn rokoutėis žemaitiškā. Jei auklietuoji nie žemaiti, dažniausė tokiuo grupie visi rokousės lietuviškā. Animacinė filmukā, katrėi atlėikt nemažā itarka formuojunt vaka žodina, ruoduomi lietuviu, anglu, rusu, lėnku i tik ne žemaitiu ruoda. Visi pasaku leidimā tėik audio, tėik knīgu pavidalu vielek tik lietuviškā.

Šiun vasara Skouda bibliotekas iniciatīva 500

vnt. tiražu bova išleista knīga vakams žemaitiu ruoda „Cirulielis“. Anuo gal rasti i pasaku i eilieraštiu, i mąža žemaitiu – lietuviu kalbuos žodina. Tuos idiejės igīvendintuos, Skouda bibliotekas direktorius J. Grušas saki, ka knīgeli susilauki dideli susidomiejima i tiražas bova išplatints labā sėkmingā. Anuot direktoriaus „Cirulieliu“ susidomieji žinoms mecenats R. Karbauskis katruo vėina iš mecenavėma specializacijū i knīgu populiarinims vakū tarpi. R. Karbauskis i pažadiejis „Cirulieli“ perleisti 10 000 vnt. tiražu, kas tikrā doutom impulsa žemaitiška žuodi populiarinimou vakū tarpi.

Ruodas redakcėjė, noriedama populiarinti žemaitiška žuodi pačiū mažiausiu tarpi, išsikieili sau užduoti katruos igīvendinimou rek mūsū laikrašti skaitītuoju pagal-

bas. Mes nuoram nu kitū metu pradžiuos kuožna dėina 10-15 minučiu suteikti galimibi mamuoms i mažėisims žemaitems - „pīpliams“ klausītėis pasakas žemaitiškā. Ėiškuom savanuoriu, katrėi 1 adina (valonda) per savaiti galietū lietuviška teksta pe-

rašiti žemaitiškā i viskun tun igarsinti i irašiti i sava telefonu. Tam reikalū būtū sukorts atskirs kanals Youtubie i platinams bei reklamoujams per žemaitėškas paskiras facebooke Ruodas internetiniam puslapī. Skelbimā su atitinkama informacėjė

būs iškabinami i vakū darželiūs. Savanuoriams ko kiū reikalavimu nekelam – svarbiausi turietī entuziazma.

Visus nuorinčius prisidieti pri tuos idiejės igīvendinima prašum kreiptis info@ruoda.lt arba tel. 868459213.

Žemaitifikacėjės purslā aptaški ne tik Skouda, bet i Muosiedi, Plungi i Rėitava

Praeita karta rašiem api pradieta žemaitifikacėjės procesa. Pradžia bova padarīta Skoude, kur Žemaitėjės vieliavas bova padovanuotas mokīklum i savivaldībē. Po tam vėsas pruocesas persimeti i skoudiškiu privatus kėimus i 2 savaitiem vieliavas suplevesava visuose pagrindinie Skouda gatvies.

Neapsieita i be aki-bruokštu: naujuoji Skouda rajuona vadovībi, savivaldībīs administratoriaus P. Vaškiaus iniciatīva bova nukabėnus Žemaitėjės vieliava. Po sukelta triokšma, Žemaitėjės vieliava suplevesava vielek. Kėik mažiau „pasižīmiejī“ Bartuvuos progimnazėjē. Mokīklas vadovībi nusprėndi, ka rugsiejī 1-uosis iškilmiems i svarbesniū vieliavu nei Žemaitėjės, tudie anon nuleida, bet rugsiejī ontra viel pakieli.

Po Skouda nusprendiem patraukti i Muosiedi, kur mumis nustebėna labā geranuorėšks seniūna A. Zabiti puožiūris i mūsų iniciatīva. Seniūns ne tik pamačijē patarimās i informacėjē, bet pirmiausē pasirūpina ka Žemaitėjės vieliava suplevesoutū pri seniūnėjės pastata. Tokiam nedideliam miestaliū kap Muosėdis bova didels „šoks“ pamatīti api 100 Žemaitėjės vieliavu. Visas miests ūži nu klausimū iš kur i kuoki pruoga tuos vieliavas če atsirāda. Kap i visor, pagrindėnės klausims bova „a anuos dalėnamas veltou?“, „a če laikinā a vėsam čiesou?“.

Atvažiavus i Plungi pagrindinies miesta gatvies nepamatuom NĖ VĖINUOS Žemaitėjės vieliavas. I vėskas tas mieste turunčiam 20 000 gīventuoju, katrame absoliuti dauguma rokounās tik žemaitiškā. Jamamies veiksmā i per 2 dėinas Vaižgonta i Laisvis gatvies, žmoniū kėimous iškelam 50 vieliavu. Žmuonis reagoun kėik kitap nei Skoude, nes tēn mes jau anus kap i pripratinuom pri žemaitėšku vieliavu. Plungie ne visi supront

kam tuo rek, bet absoliuti dauguma sutink isileisti pas savės i kėima.

Labā nustebėna Plungis žiniasklaidas reakcėjē. Iš 3 vietiniu laikraštiu tik vėinam pasiruodi žinoti api „originali vėinuos firmas prekiaujuntis vieliavuom reklama“. I če vėsa reakcėjē iš vietinis žiniasklaidas, katra neparuoda juoki nuora pagvildenti giliau žemaitėškas simbuolikas tematika Plungie.

Baigus su Plungi, traukam i Rėitava katras pasitink iškabintuom Lietuvuos vieliavuom, nuors kalenduaris ton dėina jokiuos švėntės neruodi. Išsiaiškinam ka minavuojams K. Oginskiaus 250–ūjū gimėma metiniu miniejims. Visi lauki ka i Rėitava ta pruoga atvažious LR prezidėnti, tudie douts nuruodīms išsikelti valstībiniis vieliavas. Nors neplanavuum specialē kabinti vieliavas per minie-

jima, bet nusprėndiem ka tinkamesni muomenta Žemaitėjės vieliavu iškabini-mou Rėitave būs sunkē nutaikīti. Pagrindėnē Rėitava gatvi paskėnst vieliavuos. Nė vėins kėims neatsisaka iškelti. Kap i Muosiedī visas Rėitavs teiraunās „kas če per vieliavas?, kun tas „Patria Una“ znuočī?, kudie užrašīta lotīniškā, o ne žemaitiškā?“.

Per vėsa žemaitifikavėma akcėjē vieliavas iškabiniuom api 500 kėimū. Api 7% kėimū tas vieliavas nusipērka. Liūdin tik tas, ka nemažā nupirktū vieliavu bova paslieptas šiepūse, o ne iškeltas pri trobū.

Šėik tėik statėstėkas, katra jumis nustebins: 16 vieliavu išigėjē muosiediškē (Muosiedī 1500 gīventuoju), 14 – skoudiškē (Skouds 6500 gīv.), 7 – rėitaviškē (Rėitavs – 4000 gīv.) i 3 plungiškē (Plungie 20 000 gīv.).

7000 euru už 2 kombariū butus pri jūras

Turbūt daugelis žmoniū turinčiu santaupu pastebieji ka banku palūkanas pasieki rekordinis žemumas. Dažnā banks už indieli siūla 0% palūkanas i kap pranašoun ne vėins žinuoms ekonumikas eksperts, jau visai greitā indielininkams gal prisireikti patīms primokiet i už tun sauguma katrun suteik banks priimdams indielininku liešas.

Pastarasēs metās nemažā žmoniū nuorintiu gauti grāža iš sava santaupu nusprėndi piningus investuoti i nekilnuojama turta. Nusipėrkėn buta a truoba vėliau anon išnuomuo i tap gaun kur kas didesni grāža nei siūla bankā už indielius.

Tačiau rets žėna, ka investėcėjės kaimīninie Latvijuo i nekilnuojama turta i kur kas pelningesnis i atnešontis didesni grāža nei Lietuvuo. Rakounamuos su Sia „Gremilita“, katra tur ne vėinū metu patirti Latvėjės nekilnuojama turta rinkuo, direktoriu Aigarsa Berzini:

– **Sakiket kou užsijam Jūs i muoni i kou Jūs iduomus lietuviams i žemaitems turuntėims santaupu?**

– Mes esam nekilnuojama turta agentūra. Pagrindėnė mūsų veikla – tarpininkavims pardoudunt ar išnuomujunt nekilnuojama turta Latvėjės respublikuo.

– **A Jūs dērbat visuo Latvijuo a tik konkrečiam miestī?**

– Daugiausē dērbam su NT katras rundās pajūrī. Tai Liepuoji, Venspilis, Jūrmala, mažesni pajūri miestukā.

– **Kou investicijēs NT Latvijuo ir patrauklesnis nei NT Lietuvuo?**

– Gal vėinareikšmiškā teigtī ka butu kainas Latvijuo i žemesnis nei Lietuvuo, tou tarpu nuomas kaina i didesni, kas reišk, ka investouti piningā Latvijuo sugrīš kur kas bīstiau nei investouti piningā Lietuvuo.

– **Kuoki vidutėnē 2 kombariū standartini bota kaina?**

– Kap i visur, kainas labā įvairis. Priklausa nu buta įrengima, vėitas kur uns

rondās i daugeli kitū faktoriu. Pigiausi variantā pri jūras prasided nu 6000 – 7000 euru Liepuojuo i iki 100000 Jūrmalas pagrindinie gatvie.

– **6000 euru už 2 kombariū butus pri jūras skomb viliuojuntē. Juk tuokius piningus kaštoun 5-6 metu vidutėnės klasīs automobilis katras kuožna met ping po 20-30%. A už tuokius piningus buts avarinie trobuo be patogumu?**

– 6000–7000 euru kaštoun buts Liepuojuo, katras tur visus patogumus: kanalizacėjē, karšta vundeni, centrėni šildīma. Tikrā žmuoniems nerek eiti i lauka tuoleta, nes visi patogumā bute.

Aišku tuoks buts nebūs miesta cėntre i reikalaus investėcēju i remuonta. Tačiau uns būs 15 minučiu keli pėškuom iki jūras. Pasidėrbus remuonta tuoki buta be problemu gal išnuomuoti turistams vasara ar ilgam čiesū pasibaigus sezuonū.

– **Turbūt nemažā skaitunčiūju nu mintīs isigīti NT Latvijuo atbaida tas, kad uns būs pakankamā tuoli nu pastoviuos gīvenamas vėitas i tuoki turta problematiškā priveizietī?**

– Visās priežiūras dalikās mūsų imuoni pasirūpin jei klijents tuo pageidaun. Jei klijents nuor darīti remuonta, mes anam padiesem surasti meistrus, pasirūpinsam statībiniem medžiaguom i kitās remuonta rūpestēs. Be tuo surasem nuomininkus, kontroliousam visus mokiejimus, galiesam padarīti, ka vėinintelis klijenta rūpestis tai pasiveizietī a laiku piningā už nuoma pasieki anuo banka sāskaity.

– **A Latvėjės būsta nomuos rinka kap i Lietuvuos pasižīm dideliū šešielīu?**

– Iš tikra dauguma pavieniu nuomininku kap i Lietuvuo veng mokietī muokesčius. Tačiau jei nuori dirbti legalē, susimuoki 10% nu gautū pajamū už nuoma i vėskas.

Nukelts i 3 psl.

7000 euru už 2 kombariū butus pri jūras

Atkelts iš 2 psl.

Nerek steigti jokiuos ĩmuonis, nu nomuos pajamū nemuokami jokėi Sodras a PSD muokestė. Biurokratėjė supaprastinta iki minimuma i sava klijentams viskon sutvarkuom tep, ka anėi nesijaudintū diel tuo popierizma.

– Lietuvos senė ruošams ĩstatĩms katras apribuos atsiskaitĩma grĩnās pinĩgās perkont NT. A ĩ kažkas panašaus Latvijuo?

– Jokiū apribuojimu atsiskaitĩmams grĩnās pi-

ningās perkont NT Latvijuo nie, i ivedi tuo nesiruoš.

– Nesenė vėina Vilniaus NT vĩstĩma bindruovi pasiūli naujĩna. Anėi perkontėims iš anū butus, 2 metus garantoun 5% grāža. A Jūs kažkon panašaus siūluot?

– Mes siūluom kur kas patrauklesni varianta. Perkont NT iš mūsu, galem pasirašiti sutarti katra garantous ne mažiau kap 6% metini grāža i sutarti siūluom ne 2, o 3 metam. Tačiau didžiausis mūsų

privalums tas, ka žmuogū nebūtina turieti bėnt jau 50000 euru, kad tuoki grāža generoujunti turta isigĩti. Mūsu butu kainas prasĩded nu kur kas mažesniū sumū.

– Kap su Jumis gal susisėikti?

– Mūsu telefonuons **+37126914388**. Kai katrėi butu skelbimā spausdinami Jūs laikraštĩ. Susidomiejėn prašum skombinket, pakonsultousem i patarsem. Beje, rokounamuos i žemaitėškā.

Užs. nr. 001

Anekduotā

– Sakĩket, o kam tam buoksininkū reikalingas tuokis didelis kontaktinis lĩnzis?

– Tai dabā anuos lĩnzis, vuo pirmam raundi bova akuliuorė...

Liguonis baisiausė džiūgau dams pasakuo daktareliū:

– Daktari, mun vaistā katrus išrašiet labā pamačĩjė!
– Nu kun padarĩsi, bũn kartās i tep.

Rokounās du žemaitė:
– Vuo kuo tuoks liūdnas i pavargis?

– Ai... Darbs, darbs, vėin tik darbs... Rĩtmetie darbs, vakare darbs...

– Nu i senė tap ari?
– Nu vuot nu rĩtuojaus i pradedu...

Dakterelis apveiz liguoni.
– Nelabā Jūs mon patĩkat...

Pacients:
– Nu ka i tamsta, daktarieli, ne kažĩ kuoks gražuolis...

Susiruoši žmogelis pažėjuoti. Pasĩjiemi šuni i

meškeri. Atsisieda i valti i plauk. Veiz ešerĩs išlend. Ešerĩs anam i sāka:

– Douk saldaini!
Žmogelis išsižiuojis veiz tai i šuni, tai i ešeri, tai viel i šuni, tai viel i ešeri. Šou i sāka:

– Kuo i muni veizi? Aš pats apākis!

Policininks vairuotojū:

– Pūsket i alkotesteri!
– Nepūsu.
– Prašau, pūsket.
– Nepūsu.
– Jei nepūsi, tai pūsu aš – i tada tamstā būs 2,5 promilis.

Valdininks atkreipi jaunoli diemesi i ton, ka anketuo unt „i“ raidies trũkst taškioka.

Jaunuolis:
– Tai uždieket.

Valdininks porta galva:
– Negalu. Šrifts tur bũti vėinuods.

Visa persiutusi žmuona ĩlek i truoba:

– Aha! Aš vėskon žĩnau!
Vĩrs tuoks spakainus i sāka:
– A nu je? Nu i kėik intaku tor Minija?

Istuorinė faktā

• 1219 m. pasirašita Lietuvos i Žemaitėjės sutartis su Haličo kunigaikščiu. Iš anuos sužinuom ka Žemaitijuo stipriausi kunigaistė bova Gedvils i Vĩkėnts, sāva valdas turiejėn vakarinie arba pėitĩnie Žemaitėjės dalĩ.

• 1236 m. pri Šiauliū ivĩka Saulis mũsis, katrame žemaitė nugalieji kalavijuočius. Spiejama ka tam mũšiou vaduovava Žemaitiu kunigaikštis Vĩkėnts. Po tuo mũšiaus praėjus 8 mienesiams ivĩka kalavijuočiu i krĩžiuoku politinis susijungims.

• Žemaitiu pergali Saulis mũšĩ daugiausė liemi tas, ka tou metu šiaurės i vakarū žemaitė gerā sutari i vėini kitĩms kap reikiedava pamačĩdava. Tuoks anū sutarėms matuoms i kovuose priš Mindauga.

• 1248-1252 metās Lietuvos vĩkstont vidaus karou Žemaitėjė suskėla i dvė stovĩklas. Vĩkėnta pusie priš Mindauga kovies tik vakarū žemaitė. Tas kars padāri dėdeli ĩtaka žemaitiu kunigaikštėms, nes po tuo anėi vis rečiau beminavuojami oficialious raštouse, o ĩškĩln jau didžiūnā.

• 1251 m. ivĩka Tveru mũsis katrame Žemaitiu kunigaikšti Vĩkėnta valduoma pili pouli Mindaugs su sāva kariuomeni, bet anuos nepaiemi i pats bova sužeists. Kuniagaištis Vĩkėnts, kap spiejama, tame mũšĩ žova.

• 1253 m. atsinaujėna kuovas su Livuonėjės ordinu.

• 1255 m. žemaitė sāva vadu išsirinka kunigaisti Algmina. Tuoj sueiguoj ons suformulāva vėsa politini programa, katruoj bova numatĩti konkreti žemaitiu veiksmā, bet i tolimesnė tũ veiksmũ tikslā.

• 1259 m. ivĩka Skouda mũsis, katrame žemaitė nugalieji Livuonėjės krĩžiuokus. Žova 33 riterė. Žemaitė, tou metu vĩkdĩdami atskira nu Mindauga, 1251 m. sudariusi taikuos sotarti su Livuonėjės ordinu, polėtėka, intensĩvė puldinieji Livuonėjė.

• 1260 m. lėipas 13 d. ivĩka Durbės mũsis, katrame žemaitė, vadovaujami kunigaisti Algmina, visiškā sumuši jungtėnės Livuonėjės i Prūsėjės ordina pajiegas. Žuva 150 ordina riteriu. Ordinou po tuo pralaimiejima griesi visiškš žlugims, nes ĩskart prasidieji Didĩsis Prūsũ sukilims.

Už 30 euru (kēik kaštoun vieliava) gal nupērkti:

- 6 kiluogramus kiaulienas nugarēnēs be kaula,
- 6 butelkas šnapsa,
- 1 puora batu,
- 2 vėrdulius,
- 3 grindiniais trinkelis.

Kuoks ī galutēnēs šium investēcēju tēkslas?

Sumuokiejēn 30 euru už vieliava Jūs gaunāt:

- Estetēnē vaizda veizont ī vieliava.
- Pasididžiavēma ka esat žemaitis(ē) jausma.
- Pagerbset žemē katra Jumis užaugēna ī katruo dabā gīvenat.
- Patrijuotēzma Žemaitējē skeipējēms sava vakams ī anūkams.

A tikrā nuoret ka po 20 metu iš Žemaitējēs liktom tik pavadēnēms ī gatvie nebesigirdietom žemaitēškas ruodas?

A nuoret mieste pamatēn Žemaitējēs vieliava ne didžioutēis tom ka ESAT ŽEMAITĒ, vuo prisiminti ka sutaupiet 30 euru?

**Parduodams 2 kombariū buts Liepojoj. Iki jūros 10 min. pėškom.
Kaina 7000 eur.
Tel. +37126914388.**

**Parduodams 1 kombarē buts Latvējuo, Venspilī (33 kv. m.).
Kaina 11 000 eur.
Tel. 8 684 59213.**

**Itēmpamas lobas.
Montavēms
868459213**

**Restouruonam vonias
klijentu nomūs.
Soteikām darbū
garantējē.**

8 684 59213

RUODA

Če gal būtē Tamstas reklama!

Reklamas kaina: pėrmam poslapie: 1 eur/cm²,
paskotēniam poslapie 0.4 eur/cm²,
vėdēniūs poslapiūs 0.3 eur/cm²,
skelbema kaina 2 eur.

Tel. 8 684 59213

**Žemaitė,
žemaitėfėkoukės!**

Žemaitējēs vieliava - 30 Eur.

Akcėjē! Žemaitējēs vieliava + stēibs (6 m aukštē) - 80 Eur.

Tel. 8 684 59213